

Državni izpitni center

M 0 4 1 5 1 1 1 3 I

I SESSIONE D'ESAME

STORIA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Sabato 5 giugno 2004

ESAME DI MATURITÀ LICALE

Ital. moder. različica

Izpitna pola 1**RIMSKO CESARSTVO IN ZAČETKI KRŠČANSTVA**

V izpitni poli je 25 vprašanj. Možnih je 60 točk.

1. II. triumvirat so sestavljali Mark Antonij, Gaj Oktavijan in Mark Lepid, zadostuje navedba Antonij, Oktavijan (ne upoštevamo Avgust) in Lepid. Za tri pravilne odgovore dobi dijak 2 točki, za 2 pravilna odgovora 1 točko, za eno pravilno rešitev 0 točk.
Skupaj **2 točki**.
2. Pravilen je odgovor B. Za pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **1 točka**.
3. Oktavijan dobi naziv Avgust (Vzvišeni), postane princeps (prvi v državi), razglašen je za očeta domovine (pater patriae), postane vrhovni poveljnik vojske (imperator) in vrhovni svečenik (pontifex maximus), konzul, Caesar, dobi dosmrtna tribunska pooblastila. Za tri naštete nazive dobi kandidat 2 točki, za dva našteta naziva 1 točko in za en našteti naziv 0 točk.
Vloga senata: Avgust je zmanjšal moč senata, ki je sicer ohranil nekatere svoje pristojnosti (volitve uradnikov in potrjevanje zakonov), vendar jih je moral pred izvolitvijo potrditi Avgust. Avgust je skrčil število senatorjev na 600 članov, senatu je vzel nadzorstvo nad državno blagajno, in nad nekaterimi provincami. Upoštevamo tudi druge smiselne odgovore. Upoštevamo eno navedbo in opis ter ju točkujemo z 1 točko. Če kandidat samo omeni, da je zmanjšal moč senata, in ne opiše, kako ga je zmanjšal, dobi 0 točk.
Skupaj **3 točke**.
4. Okoliščine, ki so pripomogle k hitremu gospodarskemu razvoju v tem času, so: dobre prometne povezave po kopnem in morju, rimski mir, pravna in splošna varnost, enoten denar, enotne mere in uteži, velik gospodarski prostor. Upoštevamo navedbo in kratek opis dveh elementov, za vsakega dobi kandidat 1 točko. Za en naštet in na kratko pojasnjen element dobi kandidat 1 točko. Za dva samo našteta in ne pojasnjena elementa dobi 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
5. Cesar Avgust je nastopil proti ropanju in čezmernemu izkoriščanju provinc, postavil je novo upravo v provincah, province je razdelil na cesarske in senatorske, poveča se število prebivalcev provinc, ki so dobili rimsko državljanstvo (ne pa vsi).
Upoštevamo dve pravilni navedbi in točkujemo z 2 točkama, vsako z 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
6. Popise je Avgust izvajal zaradi potreb po obdavčenju prebivalstva. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Med popisovanjem se je rodil Jezus (Kristus). Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
7. Romanizacijo so pospeševali: latinski jezik, ker je bila latinščina uradni jezik v državi; rimska vojska, ker so vanjo sprejemali veliko Nerimljanov, ki so se tu navadili rimskega načina življenja; višja rimska kultura; trgovci in obrtniki, ki so prinašali s seboj bolj dovršene izdelke, ki so jih domačini želeli posnemati; rimski uradniki, ki morajo uradovati v latinščini; podelitev rimskega državljanstva, zaradi katerega se ljudje bolj navežejo na državo, ker dobijo z državljanstvom več pravic. Upoštevamo tudi druge naštete strokovne odgovore in utemeljitve. Upoštevamo tri vsebinsko različne naštete in opisane dejavnike ter točkujemo s 3 točkami, vsakega z 1 točko. Če kandidat elemente samo našteje in ne opiše, dobi 1 točko.
Skupaj **3 točke**.
8. Romanizacija je močnejša v zahodnem delu zato, ker je tu kultura na nižji stopnji v primerjavi z rimsko, na vzhodu države pa je kultura vsaj na enaki stopnji kakor v Rimu (vpliv helenizma, grške kulture itd.), na zahodu je ustanovljenih več novih mest, na zahod se preseli večje število rimskih državljanov, podeljevanje rimskega državljanstva. Upoštevamo dva našteta in opisana vzroka in točkujemo z 2 točkama, vsakega z 1 točko. Če kandidat samo našteje dva vzroka, dobi 1 točko.
Skupaj **2 točki**.

9. Gladiatorji so se bojevali z ljudmi in zvermi v različnih arenah, galjoti pa so bili veslači na galejah. Za vsak pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
10. Meja je potekala po Renu in Donavi. Za vsako naštetu reko dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
11. Kdor je imel rimsko državljanstvo, je imel pravico do sojenja (ne priznamo pa, da ga niso smeli bičati), upoštevamo tudi, da je imel rimski državljan večjo pravno varnost. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
V drugem vprašanju upoštevamo navedbo cesarja Karakala in letnico 212. Za pravilno navedenega cesarja dobi kandidat 1 točko, za pravilno navedbo letnice pa še 1 točko.
Skupaj **3 točke**.
12. Sion: Grič v Jeruzalemu, na katerem je stal judovski tempelj. Za pravilen opis dobi kandidat 1 točko.
Mojzes: Zakonodajalec, prerok, voditelj Izraelcev med begom iz Egipta. Upoštevamo tudi drug strokovno utemeljen odgovor. Za pravilen opis dobi kandidat 1 točko.
Kanaan: obljubljeni dežela Izraelcev, upoštevamo tudi Fenicija. Upoštevamo tudi drug strokovno utemeljen odgovor. Za pravilen opis dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **3 točke**.
13. Judovska svetišča se imenujejo sinagoge (shodnica). Za pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **1 točka**.
14. Pravilni odgovor je: Luka, Marko, Matej in Janez. Za pravilno naštetu imena štirih evangelistov dobi kandidat 2 točki. Za dva ali tri naštete evangeliste dobi kandidat 1 točko. Za enega pravilno naštetega evangelista dobi 0 točk.
Skupaj **2 točki**.
15. Pravilen odgovor je Betlehem. Za pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **1 točka**.
16. Farizeji so nasprotovali Jezusu, ker ni dosledno spoštoval Postave, očitali so mu, da »dela« tudi ob sobotah, ko je bil za farizeje sveti dan. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
Jezusa je obsodil na smrt rimski prokurator Poncij Pilat (priznamo tudi samo Pilat), za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Opis Jezusove smrti z mučenjem in pribijanjem na križ točkujemo z 1 točko (priznamo tudi križali so ga).
Skupaj **3 točke**.
17. Vzroki za širjenje krščanstva so: razširjenost grškega in latinskega jezika, ki je oznanjevalcem z znanjem samo dveh jezikov lahko predstavil novo vero vsem prebivalcem države, dobre prometne povezave, mir v državi, nemoten pretok ljudi in idej v državi, vera ne pozna rasnih, družbenih in intelektualnih pregrad, nova vera prinaša s seboj optimizem in novo upanje, vera v posmrtno življenje, pogum (mučenci) in povezanost prvih kristjanov, spretna misijonarska metoda, zapisan nauk in podobno. Za vsak vsebinsko različen in opisan razlog dobi kandidat 1 točko, največ 3 točke. Če so razlogi samo naštet, točkujemo ta del le z 1 točko.
Vzroki za preganjanje so: Kristjani nočejo po božje častiti cesarjev, tega cesarji, ki se imajo za božanstva, ne odobravajo, nova vera predstavlja nevarnost rimski oblasti zaradi velikega vpliva na ljudi, nepoznavanje in nerazumevanje vere, mnogi menijo, da so kristjani kanibalisti (zamenjujejo simbolično daritev kruha in vina s pravim telesom in krvjo) in zakonolomci (ljubezen do bližnjega), občutek ogroženosti, zaradi vse več kristjanov se nekristjani počutijo ogrožene. Za dve naštetu navedbi ali eno razlago dobi kandidat 1 točko.
Položaj Cerkve se izboljša, Cerkev bogati, dobiva številne materialne dobrine, kristjani se vzpenjajo po družbeni lestvici, v Cerkev vstopa vedno več ljudi, toda prihaja tudi do karierizma in vmešavanja države v cerkvene zadeve in obratno. Začeli so preganjati pogane. Za omembo enega spremenjenega položaja dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **5 točk**.

18. Krščanstvo je za eno od dovoljenih veroizpovedi v rimski državi priznal cesar Konstantin (Veliki). Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Za edino dovoljeno vero je krščanstvo priznal cesar Teodozij. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Zadnja bitka s pogansko stranko je potekala ob Frigidu, pri Mrzli reki ali Ad Fluvium frigidum oz. pri Vipavi, upoštevamo tudi pri Zemonu, Vrhpolje, Vipavska dolina, pri Ajdovščini. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **3 točke**.
19. Največ zaslug za širjenje krščanstva ima apostol Pavel, dovolj je samo navedba Pavel. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
Knjiga, v katero so kristjani zapisali svoj nauk se imenuje Sveto pismo (Biblija, Nova zaveza); za pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **2 točki**.
20. Prvo vprašanje – uvedel je tetrahijo, priznamo tudi dominat. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko.
Drugo vprašanje – cesar je spet želel uvesti enoten cesarski kult, začel je uveljavljati dominat, način vladanja, v katerem je cesar edini vladar. Za eno navedbo dobi kandidat 1 točko.
Tretje vprašanje – reforme, ki jih je sprejel Dioklecijan, so: uvedel je novo upravno razdelitev na dieceze in province, ločil je civilno in vojaško oblast, reformiral je vojsko, uvedel je tajno policijo, uvedel je nov davčni sistem, uvedel je strogo nasledstvo poklica, sprejel je zakon o najvišjih dopustnih cenah in najvišjih mezdah. Upoštevamo dve naštetih in pojasnjeni reformi in točkujemo z 2 točkama, za vsako 1 točko. Za samo naštetih reformi dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **4 točke**.
21. Kolonat se je začel uveljavljati, ker je v državi začelo primanjkovati sužnjev. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Koloni postajajo bivši sužnji, propadli revni kmetje, bivši vojaki, upoštevamo tudi druge strokovne navedbe. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko, če našteje vsaj en element.
Skupaj **2 točki**.
22. Dokončno je razdelil državo na vzhodni in zahodni del cesar Teodozij. Za ta del odgovora dobi kandidat 1 točko. Meja je potekala po črti: Sremska Mitrovica (Sirmium), Beograd, Boka Kotorska, (Drač-Dirahij), zaliv Sirta; za navedbo treh ali več krajev na meji dobi kandidat 2 točki, za navedbo dveh 1 točko, za navedbo 1 kraja pa 0 točk.
Skupaj **3 točke**.
23. Pravilni vrstni red od zgoraj navzdol se glasi: 2, 3, 1, 2 in 1. Za 1 pravilen odgovor 0 točk, za 2 ali 3 pravilne odgovore 1 točka, za 4 pravilne odgovore 2 točki, za 5 pravilnih odgovorov 3 točke.
Skupaj **3 točke**.
24. Pravilni vrstni red od zgoraj navzdol je Z, V, V, Z, V in Z. Za 1 pravilno rešitev dobi kandidat 0 točk, za 2 ali 3 pravilne rešitve 1 točko, za 4 ali 5 pravilnih rešitev 2 točki, za 6 pravilnih odgovorov 3 točke.
Skupaj **3 točke**.
25. Nova prestolnica se je imenovala Konstantinopol. Za pravilen odgovor dobi kandidat 1 točko.
Skupaj **1 točka**.

Prova d'esame 2**SOLUZIONI E PUNTEGGIO DEL QUESTIONARIO "GUERRA E RESISTENZA"**

Il questionario contiene 25 esercizi per un totale di 60 punti.

1. Le risposte esatte sono: B, E, F. Per ogni risposta esatta si assegna 1 punto.
In totale **3 punti**.
2. Mussolini decise di entrare in guerra in seguito all'attacco nazista alla Francia, 1 punto; si assegna 1 punto se il candidato elenca un motivo tra i seguenti:
 - la convinzione che la fine della guerra era questione di poco tempo,
 - per procurarsi alcune migliaia di vittime per sedersi al tavolo delle trattative di pace,
 - per stare al passo con gli alleati tedeschi ecc;La dichiarazione di guerra fu presentata alla Francia ed all'Inghilterra, 1 punto.
In totale **3 punti**.
3. Si assegnano 2 punti se il candidato elenca due cause dell'impreparazione tra le seguenti e le spiega:
 - impreparazione al conflitto dal punto di vista militare (armi superate ed insufficienti)
 - addestramento bellico e dottrina militare antiquati,
 - impreparazione degli ufficiali spesso promossi grazie a favoritismi all'interno del partito fascista,sono ammesse anche altre risposte storicamente corrette. Se il candidato elenca due cause senza spiegarle si assegna 1 punto;
Si assegna 1 punto se il candidato elenca uno tra i seguenti fronti: Grecia, Africa Orientale.
In totale **3 punti**.
4. I paesi che facevano parte del Patto tripartito erano: Germania, Italia, Giappone, 1 punto; si assegna 1 punto se si elenca uno stato aderente al Patto tra i seguenti: Jugoslavia, Romania, Bulgaria, Ungheria; obiettivo primario del Patto era quello di creare un Nuovo ordine mondiale, 1 punto.
In totale **3 punti**.
5. La risposta esatta è la B, 1 punto.
In totale **1 punto**.
6. L'ordine corretto degli abbinamenti è il seguente: F, E, D, B, C, A. Per due o tre risposte esatte 1 punto; per quattro o cinque 2 punti; per sei risposte esatte 3 punti.
In totale **3 punti**.
7. I motivi furono i seguenti:
 - deportazione della popolazione civile
 - applicazione del diritto di rappresaglia
 - chiusura delle scuole
 - terrorismo sistematico nei confronti della popolazione civileSono ammesse anche altre risposte storicamente corrette. Si assegna 1 punto per ogni motivo corretto, per un massimo di 2 punti.
In totale **2 punti**.
8. Si assegna 1 punto se il candidato elenca le seguenti formazioni politiche: il partito comunista, i cristiano-sociali ed il gruppo ginnico-patriottico Sokol; il proselitismo politico veniva attuato: con il volantinaggio, grazie all'attività di stamperie clandestine, la radio "Kričač" ecc., per 1 punto basta descrivere due delle attività elencate; il motivo principale della dissidenza tra i partiti borghesi ed il FL si riferiva all'atteggiamento da adottare nei confronti dell'occupante; il FL invitava alla resistenza attiva neutre i partiti borghesi assunsero una posizione d'attesa, 1 punto; la Dichiarazione delle Dolomiti fu siglata nel 1943, 1 punto; con la Dichiarazione delle Dolomiti il ruolo guida nella resistenza slovena veniva assunto dai comunisti, 1 punto. Sono ammesse anche altre risposte storicamente corrette.
In totale **5 punti**.

9. Le *Vaške straže* operarono nella regione occupata dall'Italia, 1 punto.
In totale **1 punto**.
10. L'ordine corretto delle risposte è il seguente: V, F, F, V, F, V. Per due o tre risposte esatte 1 punto; per quattro o cinque 2 punti; per sei risposte esatte 3 punti.
In totale **3 punti**.
11. La battaglia della svolta fu quella di Stalingrado, 1 punto; il contingente italiano era l'ARMIR, 1 punto.
In totale **2 punti**.
12. Si assegnano 2 punti se vengono elencati due tra i seguenti motivi:
– delusione per l'andamento generale della guerra,
– mancanza di fiducia nel regime ormai visto con disprezzo,
– volontà di uscire da una guerra non voluta ...
In totale **2 punti**.
13. Tra le masse nelle principali città italiane: scene di euforia collettiva e smantellamento dei simboli del fascismo, 1 punto;
Nell'esercito italiano: sbandamento generale data dall'impreparazione del comando a far fronte alla nuova situazione oppure, esercito alla mercè degli ex alleati nazisti (basta anche il riferimento a Cefalonia), 1 punto;
Tra gli ex alleati nazisti: volontà di rappresaglia a causa dell'armistizio considerato un tradimento oppure basta il riferimento all'operazione "Alarico", 1 punto.
In totale **3 punti**.
14. Le risposte corrette sono: B, C, E. Per ogni risposta esatta si assegna 1 punto.
In totale **3 punti**.
15. Si assegnano 3 punti se vengono elencate tre tra le seguenti conseguenze o alternative:
deportazioni di massa nei campi di concentramento,
la diserzione,
la pena di morte per la renitenza,
l'arruolamento nelle formazioni partigiane ecc.
In totale **3 punti**.
16. La risposta esatta è la C, 1 punto.
In totale **1 punto**.
17. La principale preoccupazione di W. Churchill sta nel fatto che nella resistenza ci siano troppi comunisti, 1 punto. Sono ammesse anche altre risposte storicamente corrette.
In totale **1 punto**.
18. L'ordine corretto degli abbinamenti è il seguente: B, C, A. Per un abbinamento corretto 0 punti, per due abbinamenti corretti 1 punto. Per tre abbinamenti corretti 2 punti.
In totale **2 punti**.
19. Fosse ardeatine: Strage di civili a Roma in seguito all'attentato partigiano in via Rasella,
Risiera di san sabba: unico campo di sterminio nazista in Italia, a Trieste
Marzabotto: Strage nazista presso Bologna,.
Sono ammesse anche altre risposte storicamente corrette.
Si assegnano 2 punti per ogni episodio descritto. Se vengono soltanto elencate ma non descritti due episodi si assegnano 2 punti; se viene elencato un solo episodio si assegna 1 punto.
In totale **4 punti**.
20. Le risposte esatte sono: B, C. Per ogni risposta esatta si assegna 1 punto.
In totale **2 punti**.

21. Si assegna 1 punto per ogni motivo tra i seguenti:
– i partigiani avevano un nemico in meno,
– molti italiani si unirono ai partigiani,
– i partigiani poterono impossessarsi delle armi dell'esercito italiano,
la resa italiana significò la fine delle truppe ausiliarie jugoslave che dipendevano dai fascisti ...
In totale **3 punti**.
22. I *domobranzi* (o difensori della patria) collaboravano con i nazisti, o erano anticomunisti, 1 punto;
il leader dei d. era Leon Rupnik, 1 punto.
In totale **2 punti**.
23. La soluzione è la seguente: 2, 1, 3, 4. Per due o tre risposte esatte 1 punto, per tre risposte esatte 2 punti.
In totale **2 punti**.
24. La massima autorità era il Comitato di liberazione nazionale per il Litorale sloveno, 1 punto.
In totale **1 punto**.
25. I *domobranzi* si arresero agli Alleati pensando di salvare la propria vita, 1 punto; furono consegnati alle autorità partigiane e poi uccisi (esecuzioni sommarie), 1 punto.
In totale **2 punti**.